

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет цифрових, освітніх та соціальних технологій
Кафедра іноземної та української філології

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Філологічний факультет
Кафедра практики англійської мови та методики викладання

I МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

6 квітня 2022 року

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ КОНФЕРЕНЦІЇ

Луцьк 2022

УДК 81'1(043.2)

А 43

Актуальні проблеми міжкультурної комунікації: зб. матеріалів І Міжнародної науково-практичної конференції, 06 квітня 2022 року, Луцький національний технічний університет. Луцьк: ІВВ Луцького НТУ, 2022. 320 с.

До збірника увійшли матеріали І Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої актуальним проблемам міжкультурного діалогу, перекладу у контексті міжкультурної комунікації, інноваційним технологіям викладання та проблемам змісту й організації навчального процесу.

Рекомендовано викладачам, аспірантам, магістрантам.

*Розглянуто та схвалено вченою радою факультету цифрових, освітніх та соціальних технологій Луцького національного технічного університету.
Протокол № 10 від 14 квітня 2022 року.*

Друкується в авторській редакції

© Луцький національний технічний університет, 2022

© Автори статей

ЗМІСТ

I. Міжкультурний діалог: лінгвокогнітивний, етнолінгвістичний та літературознавчий аспекти.

ALIYEVA A.D., GULIYEVA F.F. The role of the language in cognitive linguistics	10
БАЛАБУХА Є. О. Особливості відтворення національно-специфічної лексики в англomовних перекладах «Лісової пісні» Лесі Українки	13
БОЙЧУК В.М., ЄФРЕМОВА Н.В. Методика дослідження польової організації мовних одиниць на позначення феномену песимізму в сучасній англійській мові	16
ВОЙТЕНКО І. Г. Мовленнєво-етикетний стереотип у політичному дискурсі США на прикладі промови Джо Байдена 26 квітня 2022 року	18
ГОЛІКОВА Н.С. Неологія мовних засобів масової комунікації: функціонально-стилістичний аспект	20
ГОНЧАРУК Р. А. Repräsentation des Konzeptes „Freundschaft in der Kinderliteratur	23
ГРИЦЕВИЧ Ю. В. Лексичні запозичення в текстах коломийок (на матеріалі записів Володимира Гнатюка)	25
ДОЛИНА Б. І. Лексичні інновації в англійській мові: вплив пандемії COVID-19	27
КАЛІЩУК Д. М. Гендерно-нейтральні займенники англійської мови: нові підходи до вирішення проблеми	30
КИСЕЛЮК Н. П. Лінгвотоксичність у сучасних реаліях засобів масової інформації	33
КІНАЩУК А. В. Місце етимологічного аналізу у сучасному мовознавстві	35
КОЗАК А. В. Реклама та піар як інструменти міжкультурної комунікації	37
КОЦИРІЙ А. І., ГУБІНА А. М. The Use of Sex Appeals in Advertising	39
ЛІТКОВИЧ Ю.В., ДЗЕНІК К. Є. Іронія як засіб маніпуляції у медіа-дискурсі	43
ЛУБЕННИКОВА А. А. Лінгвоекотологія новин в масмедійному дискурсі	45
МАКУСНОВСКА М. Akty grzeczności językowej w komunikacji międzyreligijnej	48
МОРОЗ Л. В. Роль культурологічного аспекту у викладанні іноземної мови	51
НАЙДЮК О. В. Інтердискурсивність і художній текст	54
НАЙТ Н. Ф. Транспозиція як один із виявів морфолого-синтаксичного способу словотвору	56
ОДАРЧУК Н. А., МАТВІЙЧУК М. В. Функціональні особливості англomовного ритуального дискурсу	58
ПАВЛЮК А. Б. Естетизм у творчому доробку Оскара Уайльда	61

ПАЛАШ А. О. Семантика концепту «ПОРИ РОКУ» в ідіостилі Миколи Зерова	63
ПОТАПЧУК С. С., ВЕТРОВА І. М. Концептуалізація моральної чистоти в англійській та українській лінгвокультурах (на матеріалі етичних номінацій)	67
ПРИЙМАК В. О., КИРИКИЛИЦЯ В. В., ОНИЩЕНКО І. А. Міжкультурний діалог в умовах інтернаціоналізації вищої освіти	70
СИРКО І. М. Ukrainian Diaspora Diarists' Language: Topical Problems of Research	73
СТЕРНІЧУК В. Б. Концепт лабіринту: текст і контекст	76
СЮТА Б. О. Динамічність прецедентних змістів у мистецьких творах у процесі симультанної комунікації	79
СЮТА Г. М. Мовна реальність періоду війни: актуальні тексти і словник	82
ТИХА Л. Ю., САМЧУК Т. В. Неологізми у засобах масової інформації як рефлексія на суспільні і політичні зміни	86
ФЕДІК Ю. М. Мультиmodalьна метафора та метонімія у сучасному англомовному політичному дискурсі	88
ФЕДОРИШИН О. П. Distance Learning in Canada	92
ФЕРКО Х. В. Образ вчителя у романах Пола Бенджаміна Остера	95
ФУРМАН О. М. Графічна синонімія у сучасних англомовних мультиmodalьних масмедійних медичних текстах на тематику COVID-19	97
ХАРКЕВИЧ Г. І., ЖЕРЕБИЛО М. Ф. Мовний бар'єр та способи його подолання під час вивчення англійської мови	102
ШЕПТИЦЬКА А. А., БОНДАР Т. Г. Лексико-граматичні особливості англомовного медичного дискурсу	104
ШКЛЯЄВА Н. В., НИКОЛЮК Т. В., ВОЗНЯК О. М. Мотиви ведення господарства у народній топонімічній прозі Західного Полісся	107
ШКЛЯЄВА Н. В., СКЛЯРЕНКО Н. В., ШКЛЯЄВА І. О. Казка як жанр усної народної творчості Західного Полісся	112
ШКЛЯЄВА Н. В., БОНДАРЧУК І. М., ЖАЛКО Т. Й. Легенди та перекази про походження назв рослин Західного Полісся	114
ЯРУЧИК О. Б. Вплив великопольського та малопольського діалектів на формування польської літературної мови	117

II. Переклад у контексті міжкультурної комунікації: теорія і практика.

АРХАНГЕЛЬСЬКА А. М. Новітні фемінативи в офіційно-діловій і правничій сфері сучасної української мови	121
БІГУНОВА С. А., ФРІДРІХ А. В. Телескопізми в англійському короновокабулярі	125

БИГУНОВ Д. О. Генезис та деривація особових імен в англомовних країнах	127
SAMPBELL M. Reading and Re-Translation	129
ДЕНИСОВА С. П., КУЗЬМИЧ О. В. Способи та проблеми перекладу фразеологічних одиниць в англійській мові	132
КРУГЛІЙ О. Р. Переклад англомовних дипломатичних термінів (на прикладі законодавчих актів ЄС)	135
КУРЯТА Ю. В., КАСАТКІНА-КУБИШКІНА О. В. Figures of Speech as Means of Expressiveness in Political Discourse	137
ЛАВРИНЮК І. М., ПАРХОМЕНКО О. Т. Переклад міжкультурних текстів	140
МАРТИНЮК О. М. Особливості дипломатичного перекладу (на базі французької мови)	142
ПРИХОДЬКО В. Б. Художній переклад в системі порівняльного літературознавства	144
СУХАРЄВА С. В. До проблеми образності перекладу в науковій комунікації	146
УНДІР Л., ВОРОБІЙОВА І. А. Лексико-стилістичні особливості політичних промов Гіларі Клінтон (на основі промов у Рено від 25.08.16, у Філадельфії від 07.11.16)	149
ЦЬОЛИК Н. М. Особливості перекладу назв кінофільмів на польську мову	151
ЯНОВЕЦЬ А. І. Мультиmodalність полікодових текстів інтернет спілкування через призму перекладу	153

III. Інноваційні технології у викладанні іноземних мов та перекладу

БЛИЗНЮК Л. М. Країнознавчий матеріал на заняттях з німецької мови	159
БЛИЗНЮК Л. М., ХОЙНА Д. М. Цифрові технології в шкільній освіті та у вивченні іноземної мови	161
КОВАЛЕНКО В. Г. Development of communicative competence in teaching foreign language for professional purposes	164
КОВАЛЮК В. В. Проблемні ситуації як метод навчання говорінню у процесі вивчення іноземної мови	167
КОВАЛЬЧУК О. М. Необхідність використання сервісів Google при вивченні іноземної мови в умовах сучасності	171
КОРОЛЬЧУК Л. В. Ways to level the disadvantages of distance learning of a foreign language in HEI	172
ЛОБАНОВА С. І. Співвідношення самостійності з самореалізацією особистості при виконанні самостійної роботи студентами ЗВО	175

МАККРОЛА Д. (Jason C. McKrola) Considerations for Designing an Online EFL Club	177
МАРТИНЮК А. П., МАРТИНЮК К. В. Інноваційні методи викладання іноземної мови у вищій школі на сучасному етапі	180
МИРОНЧУК М. С., БОРТНЮК Т. Ю. Особливості формування критичного мислення в початковій школі	183
ПОЛЩУК Т. М. Metody a analizy nauczaniu czytania obcokrajowców	185
СМОЛЯК Г. В. The Role of Smartphones in Learning English	191
ТАЧИНСЬКА Т. М., ОДАРЧУК Н. А. Інклюзія як основний вектор освітнього процесу в Україні	195
ТРИНДЮК В. А. Розвиток критичного мислення на заняттях з граматики іноземної мови	187
ФЕДОРЕЦЬ М. А., СОРОЧАН А. В. Формування іншомовної комунікативної компетенції молодших школярів шляхом використання сучасних технологій	201
ЧЕРНЯК О. П. Особливості використання хмарних технологій Microsoft Office 365 для дистанційного навчання іноземних мов	204

IV. Філософські, соціокультурні, психолінгвістичні, педагогічні проблеми змісту та організації навчального процесу

БЛЯШЕВСЬКА А. В., КОВАЛЬЧУК А. В. Позакласна робота з іноземної мови	208
БЛЯШЕВСЬКА А. В., ВОЗНЮК А. Роль мотивації у вивченні іноземної мови	211
БОЙЧУК П. М., МАРЧУК С. С. Психоемоційна компетентність освітнього менеджера	214
БОРБИЧ Н. В., ЧЕМЕРИС І. В. Сучасний підхід до збереження та зміцнення здоров'я дитини в Новій українській школі	217
БОРТНЮК Т. Ю., БОЙЧУК Н. Р. Особливості розвитку творчого мислення у дітей молодшого шкільного віку	221
БОРТНЮК Т. Ю., БІЛЯК А. М. Метод проєктів як засіб формування творчих здібностей у молодших школярів	224
ВИХОВАНЕЦЬ А. А., ВОЙНАРОВСЬКИЙ А. Ю. Репетиційна методика роботи з оркестром (до питання виховання ансамблевих та оркестрових навичок музиканта)	228
ГЕРАСИМЧУК Г. А., ЛІЩИНА Н. М. Застосування технології «перевернутого» навчання для здобувачів вищої освіти в умовах війни	232
ГОЛОЮХ Л. В. Вивчення риторики в системі фахової підготовки вчителя української мови	234

ГОЛУБЄВА І. В. Підготовка вчителів до роботи з лінгвістично обдарованими учнями	238
ГУЛАЙ О. І., ШЕВЧУК М. В. Дизайн оцінювання на основі теорії конструктивного вирівнювання Дж. Біггса	241
ДЕЙНА Т. Ю., БОРТНЮК Т. Ю. Інтегроване навчання як засіб розвитку критичного мислення здобувачів освіти молодших класів	243
ЖУК О. М. Формування «soft skills» у бакалаврів під час вивчення курсу «Професійні комунікації»	245
ЗАБІЯКА І. М. Хмарні технології в системі освітнього простору ЗВО при вивченні іноземної мови	249
КАБАК В. В., ІЛЮШИК О. І., СЕРАФІНІУК В. В. STEAM-освіта – новітній спосіб до оволодіння інноваційними технологіями	252
КОВАЛЬЧУК І. Л. Коучинг як педагогічна технологія студентоцентрованого навчання	255
КОЛЯДА Е. К. The Importance of Understanding Learning Styles	258
КОРНЕЛІУК В. О. Застосування інтерактивних технологій для інтенсифікації професійної підготовки здобувачів освіти педагогічного напрямку	261
КОСТУСЯК Н. М. Категорія особи в сучасній українській мові: лінгвометодичний вимір	264
КУЛЬЧИЦЬКА М. П., БОРТНЮК Т. Ю. Особливості викладання інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у початковій школі	268
КУПЧИК Л. Є. До питання організації вивчення іноземних мов майбутніми фахівцями туристичної сфери	272
ЛАВРИНІУК І. М., ПАРХОМЕНКО О. Т. Issue of Effective Communication in Pedagogy	274
НІКОЛАЄВА К., НІКОЛАЄВА І. А. Basic principles of sports nutrition	276
МАСИЦЬКА Т. Є. Лінгводидактичні особливості вивчення дієслів на заняттях з української мови як іноземної	279
МЕЛЬНИК І. А. Лінгводидактичні особливості вивчення прикметника на тлі Модельної навчальної програми «Українська мова. 5-6 класи» для ЗЗСО	281
МЕЛЬНИЧУК О. В. Система вимог до професійної підготовки викладача англійської мови в університетах у контексті неперервної освіти Великої Британії	284
МЕЖОВ О. Г. Етнолінгвістичний та лінгвокультурологічний аспекти вивчення української мови в закладах вищої освіти	286
МИХАЛЬЧУК Н. О., ІВАШКЕВИЧ Е. Е., НАБОЧУК О. Ю. The structure of the experiment and the criteria for assessing the speech production of pupils of secondary school at the lessons of the English language with the use of feature films	290
МЯЛКОВСЬКА Л. М. Масова свідомість як об'єкт інформаційно-комунікативних технологій	293

НЕДІЛЬКО І. М., ХОМЯРЧУК А. П., МАГДИСЮК Л. І. Створення інноваційного освітнього середовища в закладі вищої освіти	295
ПОТАПЮК Л. М., МЕЛЬНИК В. В. Вплив сучасних гаджетів на емоційний стан і формування поведінки молоді	298
ПОТАПЮК Л. М., ПАНАСЮК Є. Проблема тривожності у підлітковому віці	301
ФАСТ О. Л. Потенціал дистанційних технологій навчання у підготовці майбутніх докторів філософії	303
ФЕДОРЧУК-МОРОЗ В. І., ВІСИН О. О. Обґрунтування необхідності викладання безпекових дисциплін у закладах вищої освіти на сучасному етапі	307
ФУРС Т. В., ШЕМЕТ В. Я. Якість організації дистанційного освітнього процесу у підготовці студентів спеціальності Автомобільний транспорт	310 274

wypowiedzi. W życzeniach dla wyznawców judaizmu i islamu często pojawiają się takie wartości, jak *zgoda, pokój, sprawiedliwość, tolerancja, solidarność międzyludzka* etc., gdyż są to dobra, których pragnie sam nadawca i chciałby, żeby odbiorca również je uznawał. Wszyscy są bowiem świadomi, że uznanie i respektowanie podstawowych wartości ogólnoludzkich jest warunkiem zgodnej koegzystencji na wspólnej planecie.

Literatura

1. Brown, P., Levinson S. Politeness. Some Universals in Language Usage. Cambridge: Cambridge University Press 1987.
2. Goffman . Interaction Ritual: Essays on Face-to-Face Behavior. New York: Pantheon, 1967.
3. Jaskóła P. Podstawy ekumenizmu. Opole: Wydział Teologiczny Uniwersytetu Opolskiego, 2010.
4. Makuchowska M. Od wrogów do braci. Posoborowe zmiany w dyskursie Kościoła katolickiego. Opole: Uniwersytet Opolski, 2011.
5. Makuchowska M. "I look with deep gratitude and admiration... ." Praising and complimenting in papal speeches, *Journal for Politeness Research. Language, Behavior, Culture*. W druku.
6. Marcjanik M. Etykieta językowa. *Encyklopedia kultury polskiej XX wieku. Współczesny język polski*, red. J. Bartmiński. Warszawa: Wiedza o kulturze. 1993. 271-281.
7. Marcjanik M. Polska grzeczność językowa. Kielce, 2007.

Мороз Л.В., канд. філол. наук,
доцент, професор, завідувач кафедри іноземних мов
Рівненський державний гуманітарний університет

Роль культурологічного аспекту у викладанні іноземної мови

У світі проблеми вивчення іноземних мов закономірно стали набувати дедалі більшої актуальності. Причиною цього стало відкриття кордонів, стрімке зростання міжнародного туризму, вільне спілкування величезних мас людей. Не випадково вчені-філологи провідних країн на межі століть звернулися до питань вивчення взаємозв'язку мови та культури. В рамках існуючої системи навчання іноземних мов ряд навчальних дисциплін все частіше включає навчальні матеріали, що передбачають розгляд етнічних особливостей і культурних традицій іншого народу. За своєю суттю предмет «іноземна мова» передбачає ознайомлення із загальнолюдськими цінностями саме через знайомство з культурними особливостями країн мови, що вивчається, одночасно даючи можливість краще зрозуміти знання своєї національної культури.

Культурні цінності різних країн та країнознавчі знання підвищують пізнавальну активність тих, хто вивчає іноземну мову, є для них додатковим

стимулом у процесі навчання. У результаті це сприяє збагаченню їх світогляду, є причиною їх майбутньої успішної міжкультурної комунікації [4, с. 23]. Проте звернення до культурних компонентів під час вивчення іноземної мови не має бути самоціллю, але служити задля досягнення основної практичної мети. «Включення до програми навчання іноземних мов культурознавчих відомостей пов'язано не з прагненням надати навчальному процесу додаткової цікавості, але через внутрішню необхідність самого процесу навчання» [2, с. 13].

Як відомо, мова кожного народу специфічна і унікальна. У ній відображені всі тонкощі його культури, його ментальність і характер. «Мова найтіснішим чином пов'язана з культурою: вона проростає в ній, розвивається в ній і виражає її» [3, с. 9]. Цей взаємозв'язок став об'єктом спеціального вивчення. (Арутюнова Н.Д., Вежицька А., Воробйов В.В., Маслова В.А., Леваш І.Я. та ін.).

В. Гумбольд своє бачення взаємозв'язку мови та культури висловив таким чином: 1) мова спочатку знаходиться в тісному взаємозв'язку з культурою; 2) оскільки будь-яка культура національна, мова відрізняється специфічною внутрішньою формою, властивою даному народу 3) найважливіша якість мови – здійснювати зв'язок між людьми та навколишнім світом [5, с. 295].

На стику дослідження проблем взаємодії окремих наукових напрямів виникла нова наука – лінгвокультурологія (Арутюнова А.Д., Воробйов В.В., Маслова В.А. Степанов Ю.С., Телія В.М., Шакмін В. та ін.). «Якщо культурологія досліджує самосвідомість людини стосовно природи, суспільства, історії, мистецтва та інших сфер її соціального та культурного буття, а мовознавство розглядає світогляд, який відображається та фіксується у мові у вигляді ментальних моделей мовної картини світу, то лінгвокультурологія має своїм предметом як мову, так і культуру, що знаходяться у діалозі та взаємодії» [3, с. 9].

Лінгвокультурологія має предметом вивчення виражені та закріплені у мові атрибути культури.

Лінгвокультурологія та лінгводидактика виявляються у тісному зв'язку там, де йдеться про викладання іноземних мов. Через широке проникнення Інтернету буквально у всі сфери сучасного життя суспільства однією з найнагальніших проблем широких верств людського суспільства стала потреба оволодіння іноземною мовою, нерідко навіть не однією. І тут найбільшу допомогу учням можуть надати сучасні педагогічні погляди з урахуванням культурознавчого підходу до методики викладання мов.

Не можна не відзначити, що у методиці викладання іноземної мови з початку 90-х років минулого століття відбулися суттєві зміни. У педагогічну практику прийшли технічні засоби на основі нових інформаційних технологій, зокрема широке використання аудіовізуальної апаратури, а також Інтернету. Це дозволило приділяти більше уваги як до методичної, так і до творчої складової педагогічного процесу: інтенсифікувати інформаційний обмін на основі зворотного зв'язку «викладач-студент» (там, де йдеться про спеціальну термінологію, професійну лексику тощо); покращити наочність навчання,

підвищити засвоюваність учнями навчального матеріалу, успішно закріплювати отримані знання.

«У новому багатовимірному і багатобарвному з точки зору мов і культур світі, що настає, застаріла цінність досвіду поступається цінності творчості, цінності розвитку особистості в динамічно змінюваному світі. Цей факт також наголошує на важливості мовної освіти, що базується на міжкультурній парадигмі. Соціальна та академічна мобільність особистості покликана допомогти їй глибоко відчувати свою приналежність до рідного народу та одночасно усвідомлювати себе громадянином країни та суб'єктом полікультурної та мультилінгвальної світової цивілізації» [1, с. 55].

Життя наочно показує, що найбільший ефект підвищення інтересу до іноземної мови досягається зі збільшенням змістовності культурологічного компонента. Найбільш дієвими засобами тут можуть бути автентичні інформаційні матеріали: літературні та музичні твори, предмети реальної дійсності та їх ілюстративні зображення, які найбільше наближають учасника педагогічного процесу до природного культурологічного середовища. Проте пропонований учню контент має бути значущим, тобто, насамперед мати актуальність і новизну, чи це загальні відомості про освітні установи, про державний устрій, про молодіжні організації країни мови, що вивчається, або про особливості мовної поведінки та етикету.

Окрім інформації загального плану, необхідної для розуміння історичних подій та традицій зарубіжної країни, учні повинні отримувати і практичні відомості, які допоможуть їм у долученні до реалій повсякденного життя (покупки, пошук готелю, поїздка автобусом, поїздом, літаком тощо). В результаті отримання цих знань учні зможуть адекватно поводитись у відповідних ситуаціях, правильно вибрати манеру спілкування з іноземними партнерами; їх стиль спілкування сприятиме встановленню ділових міжкультурних контактів, оскільки сторони зможуть краще оцінити, чого слід очікувати. Цей підхід визнається провідним та обов'язковим при навчанні іноземної мови та підготовці учнів до міжкультурної та професійної комунікації.

Культурні цінності знаходять свій відбиток у мові, мова ж одна із найважливіших засобів ідентифікації особистості. Взаємодіючи, мова та культура формують мовну особистість із властивим представнику даного етносу мовним та культурним кодом. Вивчення культури народу у вигляді долучення до його мовного багатства допоможе розвитку власного світовідчуття, розширення власного інтелектуального горизонту. Інакше кажучи, вивчення культури, історії, реалій та традицій іншомовного народу завжди сприяє вихованню позитивного ставлення до іноземної мови, культури народу – носія цієї мови. При цьому завжди відбувається постійне порівняння елементів культури і побуту рідної країни та країн мови, що вивчається, формується поняття про роль мови як елементу культури народу і потреби користуватися ним як засобом спілкування. І будь-яка культура, прийшовши до людини через мову, є процесом і результатом зміни, вживання у навколишнє середовище та втілює специфічний набір способів соціальної практики конкретної спільноти, нації.

Список використаних джерел

1. Гальскова Н.Д., Гез Н.И. *Теория обучения иностранным языкам*. М.: Издательский центр «Академия», 2015. 336 с.
2. Колшанский Г.В. Лингвокоммуникативные аспекты речевого общения. *Иностранные языки в школе*, 2005. №1. Сс. 13-14.
3. Маслова В.А. *Лингвокультурология*. М.: Издательский центр «Академия», 2017. 298 с.
4. Миролубов А.А. Культуроведческая направленность в обучении иностранным языкам. *Иностранные языки в школе*, 2001 - №5. Сс. 22-23.
5. Спасибухова А.Н., Смирных Е.В. К вопросу о взаимосвязи языка и культуры в преподавании иностранных языков. *Оптимизация процесса преподавания иностранных языков в неязыковом вузе*. Сб. Материалы международной научно-практ. конференции. Екатеринбург: ФГАОУ ВПО «РГППУ», 2013. 378 с.

Найдюк О.В., канд. філол. наук., доцент,
викладач Центру мовної підготовки,
Дипломатична академія України імені Геннадія Удовенка

Інтердискурсивність і художній текст

Поява поняття "дискурс" та протиставлення його поняттю "текст" спричинило той факт, що починаючи з 90-х років ХХ ст., текстовий аналіз повномасштабно переорієнтувався на аналіз дискурсу і спонукає дослідників тексту переосмислити існуючий досвід аналізу в галузі лінгвістики тексту, зокрема щодо текстових категорій й поняття текстуальності.

Під дискурсивністю пропонується розуміти ту ознаку тексту, яка характеризує його відкритість метасистемі дискурса, якщо під дискурсом розуміти сукупність змістовно однорідних текстів [7, с. 175] і додамо, чи фрагментів тексту. Феномен відкритості тексту традиційно корелює з поняттям інтертекстуальності. Якщо інтертекстуальність в цілому розуміється як зв'язок одного тексту (чи його фрагменту) з іншими, то за логікою мислення інтердискурсивність передбачає зв'язок одного дискурсу з іншим. Це означає відкритість не тільки тексту, але й дискурсу, більше того, відкритість тексту зумовлюється відкритістю дискурсу.

Серед різноманіття трактувань інтертекстуальності (широкої радикальної літературознавчої моделі [2, 5, 6, 9] vs. вузької лінгвістичної концепції [1, 4, 8] нас цікавить, насамперед, інтертекстуальність у вузькому розумінні та її маркованість, тобто наявність різних сигналів міжтекстового діалогу. Виявляючи інтертекстуальні маркери, ми, тим самим, занурюємось у сферу дискурсивності та інтердискурсивності, оскільки, якби там не було, дискурсивний аналіз розпочинається з аналізу конкретного тексту (його фрагментів), які тематично вписуються у відповідний дискурс. Відкритість тексту диктується відкритістю дискурса. < ... > Існує комунікативний, когнітивний, семантичний простір («рамка»), який співвідносить текст, по-